

Summary

Szépségről és rótságról ez a számunk. (2019 közepén, amikor a magyar államtól még egy fillér támogatást sem kaptunk, csak egy elutasítást az Emberi Erőforrás Minisztériumától).

A magyar szépségkirálynő választásokon rendre zsidó lányok győztek, de – akár csak a kultúra és a társadalom összes más szegmensében – nem segített sem a befogadásban, sem abban, hogy a holokauszt elkerülhető legyen. Vasvári Lujza és Czingler Szilvia (lapunkban először jelenik meg írása) tanulmányai ezt a jelenséget járják körül – a modern nő, és modern divat-és szépségipar kialakulása szempontjából.

A szép testhez tartozik a modern zsidó történetben a sport, s a sport kultiválásának társadalmi és szervezeti feltételeinek megteremtése. Egyrészt a cionista „izmos zsidó” ideológiai alapvetése nyomán, valamint az éppen ezzel ellentétes: a be - nem – fogadó társadalmakba beilleszkedés eszközeként. Újvári Hedvig – Nordau szakértő, akitől egy monográfiát is várunk – a nagy cionista vezető és gondolkodó Max Nordau „Muskeljudendum” teóriája születését járja körül. Annál is inkább aktuális ez, mert Budapesten tartják ebben az évben (július 29. és augusztus 7. között) a zsidó olimpiát, azaz a Maccabi játékokat. Az ebből az alkalomból tartott történész konferencia szerkesztett előadásaival tekintünk vissza a magyar zsidó sport dicsőséges múltjára, s a kevésbé szívderítő jelenére. (Épp a Magyarországon tartott nemzetközi esemény idején esett ki az MTK ismét az NB/1-ből). Deutsch Tamás, Dr. Szikora Katalin, Dr. Szabó Lajos, Jusztin Ádám és Stella Syrkin előadásait bő képanyaggal láttuk el a hőskorból.

Heller Ágnes kilencvenedik születésnapjára egy külön Festschriftet adtunk ki, s egy másik, vaskos (639 old.) kötetet a Múlt és Jövőben megjelent írásaiból. De a lapszámra is maradt róla mondanivaló. Kelemen Gábor a Festschriftben Heller Ágnes és Marx viszonyát elemezte, a lapszámunkban pedig a Lukács Györgyhez való tanítványi viszonyát, s a mestert meghaladó teljesítményét ábrázolja. Bárd Károly a CEU Jogi Tanszékének vezetője a Festschriftben az Eichmann per jogi és filozófiai problémáit boncolta, a számunkban közölt tanulmányában Fritz Bauer jogász portréját rajzolja meg – a két tanulmány szorosan összekapcsolódik – aki a legtöbbet tette a holokauszt bűnöseivel szemben igazságszolgáltatásért – azaz a társadalmi gyászmunkáért, az emlékezetpolitika kialakításáért – holokauszt utáni társadalmak békéjéért.

Voigt Vilmos egy nagyszabású vállalkozás első kötetéről – az Ungvári Tamás és Hidvégi Máté szerkesztette Löw Imánuel Válogatott Művei indulásáról írt inkább lírai hangú esszét, mint recenziót. Széplaky Gerda a tragikus fiatalon elment Hermann Ildi Hiányzó történetek, New York – i magyar zsidók történetei című könyvről írt megrendült hangú ismertetést. Huszár Ágnes Olvasónaplója szintén a magyar és német soá irodalom legújabb termésével foglalkozik.

A sok szép – leginkább a múlttal kapcsolatos emlék és írás mellett – a jelen rótságát egy per története jeleníti meg. Mégpedig önmagán túlmutató hatállyal. Peterdi Andor és Várnai Zseni a régi Múlt és Jövő ügyének leghűbb képviselői, s ezért legtöbbet publikáló szerzői voltak. Ezért a mostani Múlt és Jövőnek is feladata volt, hogy emléküket őrizze. Dezsényi Katalin e család, szintén értelmiségi leszármazottja is így gondolta, aztán később mégsem gondolta így. Nagyszülei versei közléséért – olyan pert szakasztott – az Oppenheim Ügyvédi Iroda közreműködésével a Múlt és Jövőre, amely majdnem azzal járt, hogy amúgy is rossz politikai és gazdasági légkörben – megszűnjön. E perrel kapcsolatos dokumentumok nem csak egy konkrét történetet mutatnak meg, hanem egy hanyatlás narratívájára is rámutatnak - jelen időnkben.

De azért a történet happy end-el zárult – a szép felülkerekedett a rút-on – ugyanis olvasóink, szerzőink összeadták azt az összeget a több mint 100 éve közölt versek utánközléséért, amelyet soha élő magyar sikerszerző nem kapott.

Itt is külön megköszönjük a szolidaritásukat.